การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลา กรุงเทพมหานคร

The Relationship Between Digital Intelligence and Applying the Sufficiency Economy Philosophy to Life of Students of Wat Praya Pla School Bangkok

ปณิตา นิรมล (Panita Niramon)[1] นันธิดา อนันตชัย (Nunthida Anuntachai)[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลา จำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มี 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ตอนที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการอบรมการพัฒนาสื่อออนไลน์ในการทำตลาดสินค้าทางด้านการเกษตร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยนเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางดิจิทัลไม่แตกต่างกัน สำหรับเพศอายุที่แตกต่างกันมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับชั้นพบว่านักเรียนระดับประถมศึกษาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ยกเว้นด้านทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัลที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ ความฉลาดทางดิจิทัล เศรษฐกิจพอเพียง นักเรียน

[1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร email panita@mut.ac.th

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร email nunthida@mut.ac.th

Abstract

The objective of this research was to study the relationship between digital intelligence and applying the Sufficiency Economy Philosophy to lives of students at Wat Praya Pla School. The sample group in this research was 73 students of Wat Praya Pla School. The equipment of this research consisted of 4 parts: 1) the general information 2) The digital intelligence skills of the students 3) Applying the Sufficiency Economy Philosophy to life and 4) Satisfaction with participation in the online media development training project for marketing agricultural products. The statistics used for data analysis included percentages, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and pearson product-moment correlation coefficient. The research found that students with different personal, gender, and sex factors had no different digital intelligence. There were significant differences between primary school students and secondary school students in applying the Sufficiency Economy Philosophy to their lives at the 0.05 level. Primary school students higher than secondary school students. Overall and individual digital intelligence skills There is a significant relationship with the application of the Sufficiency Economy Philosophy at the 0.01 level, except for the skill of maintaining digital identity, which has a relationship that is not statistically significant.

Keywords: Digital intelligence, Sufficiency Economy, Students

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยได้จัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูปการบริหารและการจัดการการศึกษาขึ้นเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษา เพื่อเป็นการนำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่อง ให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ ลดความเลื่อมล้ำ รวมทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนและวิธีการปฏิบัติที่ดีไปใช้ในสถานศึกษาอื่น ทั้งนี้ ราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 หมวด 1 มาตรา 5 มีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ ดังนี้ (1) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้ง เพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น (2) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา (3) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ (4) สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ซึ่งสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครได้จัดทำโครงการยกระดับสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ตามนโยบายยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง เพื่อให้จัดการศึกษาแบบเชิงรุก (Active Learning) โดยในปีการศึกษา 2567 มีโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เข้าร่วมโครงการ จำนวน 58 โรงเรียน

โรงเรียนวัดพระยาปลา เป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งอยู่ในเขตหนองจอก ผ่านการประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ปีการศึกษา 2565 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566) โดยเน้นการจัดการสถานศึกษาให้ผู้บริหารการศึกษา ครู บุคลากร และนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะทั่วไปและวิถีชีวิตของของประชากรที่อาศัยในพื้นที่เขตหนองจอก ซึ่งยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมตามแนวเศรษฐกิจ-พอเพียง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร เช่น ทำนา ปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต โรงเรียนวัดพระยาปลาจึงได้จัดทำโครงการสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการทำโครงงานด้านการอาชีพและด้านเกษตรกรรม ภายใต้แนวคิดการจัดการเรียนรู้และบูรณาการวิถีชุมชน สู่พื้นฐานชีวิตที่พอเพียงในพื้นที่โคกหนองนา ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนให้มีความพร้อมในการพัฒนาและสามารถนำมาแลกเปลี่ยนบูรณาการร่วมกัน ทั้งนี้ โรงเรียนได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หนองจอก และมีเป้าหมายสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษาและส่งเสริมคนในสังคมและชุมชนต่างๆ ให้เข้าถึงองค์ความรู้ เล็งเห็นถึงความสำคัญของสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทในการเป็นแหล่งเรียนรู้ การเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่มีความใกล้ชิดและเข้าใจสภาพแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม โดยจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสร้างคอนเทนต์ด้านเกษตรกรรมเพื่อการอาชีพ และกิจกรรมประกวดการสร้างคอนเทนต์ด้านการเกษตรเพื่อการอาชีพ โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยี และโทรศัพท์สมาร์ทโฟนอย่างเต็มที่ และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่อยอดความรู้เดิมและประยุกต์ใช้ความรู้นำไปพัฒนาต่อยอดสร้างทักษะอาชีพ ตามหลักเศรษฐกิจ

พอเพียงต่อไปในอนาคตได้ในการกระตุ้นให้นักเรียนผู้เข้าอบรมเกิดผ่านการตั้งคำถาม การสร้างคอนเทนต์ด้านเกษตรเพื่อการอาชีพ นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง และเห็นความสำคัญของการทำเกษตร นำไปต่อยอดในการดำรงชีวิต ช่วยสร้างรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัว ช่วยสร้างนักนวัตกรน้อย นักเทคโนโลยีสร้างสรรค์ สามารถบูรณาการการเรียนรู้ภายใต้พื้นฐานวิถีชีวิตพอเพียงผ่านวิถีเกษตร

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนการศึกษาจาก “ออฟไลน์”มาเป็น “ออนไลน์” อย่างเต็มรูปแบบเป็นการเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล จำเป็นต้องมีการวางแผนการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสมาร์ทโฟนให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจากโลกปัจจุบันอยู่ภายใต้โลกของการสื่อสารที่ไร้พรมแดน เด็กและเยาวชนเติบโตมาในยุคที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร การเติบโตพร้อมกับอุปกรณ์ดิจิทัลและอินเทอร์เน็ต การใช้ชีวิตประจำวันของเด็กยุคใหม่ผูกติดกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์เกือบตลอดเวลา ซึ่งถือได้ว่ามีวิถีชีวิตที่มีลักษณะที่แตกต่างจากเด็กยุคก่อนมาก แม้ว่าการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตจะช่วยเพิ่มความสะดวกสบาย ลดระยะเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้รวดเร็วขึ้น แต่มาพร้อมกับอันตรายต่างๆ เช่น อันตรายต่อสุขภาพ อันตรายจากมิจฉาชีพออนไลน์ การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เด็กและเยาวชนจะต้องเรียนรู้เท่าทันและต้องฝึกฝนทักษะชีวิตใหม่ๆ เพื่อให้สามารถเป็นพลเมืองยุคใหม่ที่มีความรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และมีทักษะความฉลาดทางดิจิทัล ดังนั้น ครอบครัวหรือผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็ก โรงเรียน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรให้คำแนะนำในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ ควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเป็นพลเมือดิจิทัลที่มีความเข้าใจและรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีต่างๆ ตระหนักถึงความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient) หรือที่เรียกว่า DQ ให้สามารถใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบและมีจริยธรรม รวมไปถึงไม่ตกเป็นเหยื่อหรือทาสของเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล (พีรวิชญ์ คำเจริญ และวีรพงษ์ พลนิกรกิจ, 2561) จำเป็นอย่างยิ่งที่เด็กและเยาวชนจะต้องฝึกฝนทักษะในการดำเนินชีวิต ให้สามารถนำความรู้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ในกิจกรรมไปต่อยอด เด็กควรมีภูมิคุ้มกันและมีวิจารณญาณ เพื่อไม่ให้มีความเสี่ยงต่อการรับวัฒนธรรมที่ไม่ดี พัฒนาทักษะความฉลาดทางดิจิทัลนั้นควรจะต้องพัฒนาใช้หลักคิดเพื่อให้ดำรงตนในสังคมปัจจุบันได้อย่างเข้มแข็ง หลักคิดที่สำคัญได้แก่ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่สำคัญจะต้องมี “สติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2559) การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เท่าทันการใช้สื่อดิจิทัล เด็กควรตระหนักว่าการความพอเพียง นั้นสามารถนำไปประยุกใช้สมาร์ทโฟนและสื่อดิจิทัลในชีวิตจริงได้อย่างมีความฉลาดทางดิจิทัล กลายเป็นภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง สามารถมีเหตุผลทุกการตัดสินใจ บนพื้นฐานของการมีความรอบรู้และมีคุณธรรมซึ่งจะช่วยขยายผลสู่ครอบครัวและชุมชนที่อาศัยอยู่ต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลและวิถีชีวิตพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลาที่เข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสร้างคอนเทนต์ด้านเกษตรกรรมเพื่อการอาชีพและกิจกรรมประกวดการสร้างคอนเทนต์ด้านการเกษตรเพื่อการอาชีพ โดยศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียนที่เข้ารับการอบรมและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อเปนประโยชนแก่ผู้บริหารโรงเรียนวัดพระยาปลา ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ไดใช้ผลการวิจัยสำหรับการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษา การใหบริการสื่อทางอินเทอรเน็ต ตลอดจนเป็น

แนวทางในการยกระดับสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ตามนโยบายยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง และวางแผน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และสมาร์ทโฟนของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนมีความฉลาดทางดิจิทัลและสามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของตนเองได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทักษะความฉลาดทางดิจิทัลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะความฉลาดทางดิจิทัลกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องสร้างคอนเทนต์ด้านเกษตรกรรมเพื่อการอาชีพและกิจกรรมประกวดการสร้างคอนเทนต์ด้านการเกษตรเพื่อการอาชีพ

กรอบแนวคิด

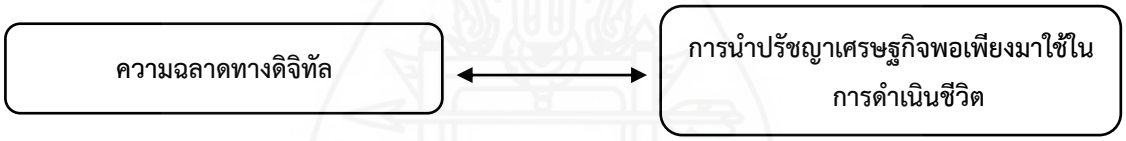

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลและการนำปรัชญา-เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอบรมการพัฒนาสื่อออนไลน์ในการทำตลาดสินค้าทางด้านการเกษตร จำนวน 90 คน ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 73 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความฉลาดทางดิจิทัลและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต โดยลักษณะของคำถามจะมีทั้งคำถามแบบปิด ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกตอบ และคำถามแบบเปิดที่ให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยลักษณะของแบบสอบถามมี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับชั้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตรวัด Likert Scale จำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดัดแปลงและพัฒนามาจากแบบสอบถามทักษะความฉลาดทางดิจิทัลของพระมหาสายัณห์ เปมสีโล, สำราญ ศรีคำมูล และสนิท วงปล้อมหิรัญ (2564) ซึ่งแบ่งเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัล ทักษะการจัดสรรเวลาหน้าจอ ทักษะการรับมือกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว ทักษะการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ ทักษะการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตรวัด Likert Scale จำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการอบรมการพัฒนาสื่อออนไลน์ในการทำตลาดสินค้าทางด้านการเกษตร

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยการหาค่า IOC (Index of item objective congruence) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย จำนวน 3 ท่าน แบบสอบถามทักษะความฉลาดทางดิจิทัล ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.852 แบบสอบถามการนำปรัชญาเศรฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.834

จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาและดัดแปลงมาเก็บข้อมูลจากนักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรครอนบาค (Cronbach’s Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

แบบสอบถามทักษะความฉลาดทางดิจิทัล ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.843 โดยมีค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้าน ดังนี้ ทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัล เท่ากับ 0.812 ทักษะการจัดสรรเวลาหน้าจอ เท่ากับ 0.824 ทักษะการรับมือกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ เท่ากับ 0.815 ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว เท่ากับ 0.853 ทักษะการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ เท่ากับ 0.867 ทักษะการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ เท่ากับ 0.875 ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เท่ากับ 0.810 ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม เท่ากับ 0.814

แบบสอบถามการนำปรัชญาเศรฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.812

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน จำนวน 73 คนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามขั้นตอนดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับชั้น โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ ระดับทักษะความฉลาดทางดิจิทัล และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ด้วยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.3 การวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงสมมติฐานการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการทดสอบ

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้ในการทดสอบ
สมมติฐานที่ 1 : ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลามีทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน	t – test และ One-Way ANOVA
สมมติฐานที่ 2 : ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต แตกต่างกัน	t – test และ One-Way ANOVA
สมมติฐานที่ 3 : ทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต	Pearson product moment correlation

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลาที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 และเพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 สำหรับอายุ พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีอายุ 13 ปี มากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 รองลงมาได้แก่ อายุ 10 - 11 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 อายุ 12 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 และอายุ 14 - 16 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมา ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3

2. ผลการศึกษาทักษะความฉลาดทางดิจิทัล พบว่า นักเรียนมีทักษะความฉลาดทางดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (M = 3.82, SD = 0.63) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ (M = 3.95, SD = 0.61) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทักษะการรับมือกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (M = 3.62, SD = 0.93) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะความฉลาดทางดิจิทัล

ทักษะความฉลาดทางดิจิทัล	*M*	*SD*	ระดับ
ทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัล	3.83	1.66	มาก
ทักษะการจัดสรรเวลาหน้าจอ	3.71	0.62	มาก
ทักษะการรับมือกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์	3.62	0.93	มาก
ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว	3.93	0.82	มาก
ทักษะการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์	3.87	0.78	มาก
ทักษะการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานทิ้งไว้บนโลกออนไลน์	3.80	0.81	มาก
ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ	3.95	0.61	มาก
ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	3.83	0.87	มาก
รวม	3.82	0.63	มาก

3. ผลการศึกษาตัวแปรการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (M = 3.99, SD = 0.46) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต	*M*	*SD*	ระดับ
ค่าเฉลี่ยรวม	3.99	0.46	มาก

4. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน 1 : ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลามีทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 : ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความฉลาดทางดิจิทัลที่มีเพศต่างกัน โดยวิธี t-test พบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลาที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความฉลาดดิจิทัลรายด้าน พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยทุกด้านไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลาจำแนกตามเพศ

ความฉลาดทางดิจิทัล	ชาย (n = 27)		หญิง (n = 46)		t-test	Sig
	M	*SD*	*M*	*SD*		
ทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัล	3.72	0.69	3.90	2.03	0.44	0.66
ทักษะการจัดสรรเวลาหน้าจอ	3.74	0.59	3.69	0.64	0.29	0.76
ทักษะการรับมือกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์	3.62	0.92	3.62	0.94	0.20	0.98
ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว	4.06	0.78	3.85	0.84	1.03	0.30
ทักษะการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์	3.86	0.74	3.88	0.81	0.10	0.92
ทักษะการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานทิ้งไว้บนโลกออนไลน์	3.81	0.78	3.79	0.84	0.10	0.91
ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ	4.04	0.48	3.90	0.68	0.93	0.35
ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	3.71	0.78	3.89	0.92	0.85	0.39
รวม	3.82	0.52	3.82	0.69	0.03	0.97

สมมติฐานที่ 1.2 : ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียนที่มีอายุต่างกัน โดยวิธี One-way ANOVA พบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลาที่มีอายุแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อายุต่างกันมีความฉลาดทางดิจิทัลในทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียน จำแนกตามอายุ

ความฉลาดทางดิจิทัล	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	3	8.76	2.92	1.05	0.37
	ภายในกลุ่ม	69	190.73	2.76		
	รวม	72	199.49			
ทักษะการจัดสรรเวลาหน้าจอ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.64	0.54	1.42	0.24
	ภายในกลุ่ม	69	26.56	0.38		
	รวม	72	28.20			

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความฉลาดทางดิจิทัล	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ทักษะการรับมือกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์	ระหว่างกลุ่ม	3	1.66	0.55	0.63	0.59
	ภายในกลุ่ม	69	60.84	0.88		
	รวม	72	62.51			
ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	3	1.27	0.42	0.62	0.60
	ภายในกลุ่ม	69	47.35	0.68		
	รวม	72	48.62			
ทักษะการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์	ระหว่างกลุ่ม	3	3.12	1.04	1.75	0.16
	ภายในกลุ่ม	69	41.01	0.59		
	รวม	72	44.14			
ทักษะการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานทิ้งไว้บนโลกออนไลน์	ระหว่างกลุ่ม	3	2.07	0.69	1.03	0.38
	ภายในกลุ่ม	69	46.16	0.66		
	รวม	72	48.24			
ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.62	0.87	2.42	0.07
	ภายในกลุ่ม	69	24.83	0.36		
	รวม	72	27.46			
ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	6.34	2.11	2.58	0.06
	ภายในกลุ่ม	69	48.90	0.70		
	รวม	72	55.25			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.17	0.72	1.87	0.14
	ภายในกลุ่ม	69	26.69	0.38		
	รวม	72	28.87			

สมมติฐานที่ 1.3 : ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน โดยวิธี t-test พบว่า ระดับชั้นต่างกันมีความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีระดับชั้นแตกต่างกันมีความฉลาดทางดิจิทัลในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลาจำแนกตามระดับชั้น

ความฉลาดทางดิจิทัล	ประถมศึกษา (n = 37)		มัธยมศึกษา (n = 36)		t-test	Sig
	M	*SD*	*M*	*SD*		
ทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัล	4.08	2.23	3.58	0.66	1.29	0.19
ทักษะการจัดสรรเวลาหน้าจอ	3.81	0.69	3.60	0.53	1.46	0.14
ทักษะการรับมือกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์	3.58	1.06	3.67	0.79	0.42	0.67
ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว	4.00	0.85	3.86	0.78	0.75	0.45
ทักษะการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์	3.88	0.88	3.86	0.67	0.13	0.89
ทักษะการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานทิ้งไว้บนโลกออนไลน์	3.93	0.82	3.66	0.79	1.39	0.16
ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ	4.10	0.64	3.80	0.54	2.18	0.03*
ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	3.93	1.01	3.72	0.70	1.04	0.29
รวม	3.91	0.74	3.72	0.48	1.34	0.18

*p<.05

สมมติฐานที่ 2 : ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 : ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า เพศแตกต่างกันมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามเพศ

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต	ชาย (n = 27)		หญิง (n = 46)		t-test	Sig
	M	*SD*	*M*	*SD*		
ภาพรวม	3.97	0.47	3.99	0.46	0.17	0.86

สมมติฐานที่ 2.2 : ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตที่มีอายุที่แตกต่างกัน โดย วิธี One-way ANOVA พบว่า อายุของนักเรียนที่แตกต่างกันส่งผลให้การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตที่มีอายุที่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.54	0.51	2.54	0.06
	ภายในกลุ่ม	69	13.94	0.20		
	รวม	72	15.49			

สมมติฐานที่ 2.3 : ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตที่มีระดับชั้นที่แตกต่างกัน โดย วิธี T-test พบว่านักเรียนระดับประถมศึกษาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามระดับชั้น

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต	ประถมศึกษา (n = 37)		มัธยมศึกษา (n = 36)		t-test	Sig
	M	*SD*	*M*	*SD*		
ภาพรวม	4.15	0.47	3.82	0.46	3.24*	0.00**

**p<.01

สมมติฐานที่ 3 : ทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ยกเว้น ด้านทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัลที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

ความฉลาดทางดิจิทัล	การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต
ทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัล	0.21
ทักษะการจัดสรรเวลาหน้าจอ	0.46**
ทักษะการรับมือกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์	0.36**
ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว	0.23**
ทักษะการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์	0.40**
ทักษะการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานทิ้งไว้บนโลกออนไลน์	0.38**
ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ	0.45**
ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	0.47**
รวม	0.49**

**p<.01

5. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องสร้างคอนเทนต์ด้านเกษตรกรรมเพื่อการอาชีพและกิจกรรมประกวดการสร้างคอนเทนต์ด้านการเกษตรเพื่อการอาชีพ พบว่าความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.41, SD = 0.53) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วิทยากรมีกิริยามารยาท และการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี (M = 4.58, SD = 0.74) รองลงมาอันดับ 2 ความเหมาะสมของเนื้อหาการอบรม (M = 4.53, SD = 0.76) รองลงมาอันดับ 3 เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามหรือมีส่วนร่วม (M = 4.47, SD = 0.74)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการ	*M*	*SD*	ระดับ
ความเหมาะสมของเนื้อหาการอบรม	4.53	0.76	มากที่สุด
ความเหมาะสมของช่วงเวลา/ระยะเวลาการอบรม	4.26	0.66	มากที่สุด
ความเหมาะสมของรูปแบบการอบรม	4.37	0.79	มากที่สุด
วิทยากรอธิบายชัดเจนสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม	4.45	0.72	มากที่สุด
วิทยากรมีกิริยา มารยาท และการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี	4.58	0.74	มากที่สุด
วิทยากรอธิบายชัดเจนสื่อความหมายได้เหมาะสม	4.42	0.81	มากที่สุด
สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	4.41	0.70	มากที่สุด
เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามหรือมีส่วนร่วม	4.47	0.74	มากที่สุด
วิทยากรมีความสามารถในการตอบคำถาม	4.27	0.87	มากที่สุด
รวม	4.41	0.53	มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลาที่มีเพศและอายุที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวม ไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความฉลาดดิจิทัลรายด้าน พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยทุกด้านไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความฉลาดทางดิจิทัลในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. เพศและอายุที่แตกต่างกันมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับชั้นพบว่านักเรียนระดับประถมศึกษาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

3. ทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ยกเว้น ด้านทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัล มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 : ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลามีทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

นักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลาที่มีเพศและอายุที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวม ไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความฉลาดดิจิทัลรายด้าน พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยทุกด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับระดับชั้นที่ต่างกันมีความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษามักมีความคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าในบางด้านเนื่องจากปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางสมองและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 1) ความเปิดกว้างทางความคิดเด็กประถมมักยังไม่มีกรอบความคิดที่ตายตัวหรือความเชื่อที่แข็งแกร่ง ทำให้พวกเขามักมีความเปิดกว้างและสนใจสิ่งใหม่ๆ ที่ต่างจากนักเรียนมัธยมที่มีการสร้างทัศนคติหรืออคติขึ้นตามการเติบโตและประสบการณ์ที่ได้รับ 2) การเรียนรู้แบบลงมือทำในระดับประถม การเรียนการสอนมักใช้กิจกรรมที่ให้เด็กได้ทดลองและตั้งคำถามกับสิ่งต่างๆ เช่น การเรียนรู้จากการทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งช่วยให้เด็กได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และตั้งคำถามมากขึ้น 3) การสนับสนุนจากครูและสภาพแวดล้อม: ในระดับชั้นประถมศึกษา ครูมักให้ความสำคัญกับการพัฒนาแนวคิดและการวิเคราะห์เป็นรายบุคคลและสนับสนุนการคิดเชิงสร้างสรรค์ ในขณะที่ระดับมัธยมศึกษาจะเริ่มเน้นการสอบวัดผลและการท่องจำมากขึ้น ซึ่งอาจลดทอนการฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณในบางด้าน 4) แรงกดดันและความคาดหวัง นักเรียนมัธยมมักเผชิญแรงกดดันจากการเรียนและการสอบแข่งขันสูง ซึ่งอาจทำให้พวกเขาต้องมุ่งเน้นการจดจำเพื่อเตรียมตัวสอบมากกว่าการคิดวิเคราะห์ หรือวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูล และยังสอดคล้องกับพัชนา สุวรรณแสน (2567) ศึกษาความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบวาพฤติกรรมการใชสื่อดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา การเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้นป พบวา ไมแตกตางกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสายัณห์ เปมสีโล, สำราญ ศรีคำมูล และสนิท วงปล้อมหิรัญ (2566) ได้ทำการศึกษาความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราช-วิทยาลัย พบว่า 1. ความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยมาก การเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามเพศ ระดับชั้นและคณะ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 : ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันของนักเรียนโรงเรียนวัดพระยาปลามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่าเพศและอายุที่แตกต่างกันมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับชั้นพบว่านักเรียนระดับประถมศึกษาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนระดับประถมศึกษามักมีการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น 1) การเรียนรู้ผ่าน

กิจกรรมในชีวิตประจำวัน: เด็กประถมมักได้รับการปลูกฝังให้รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การเก็บออม การทำงานฝีมือจากวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยไม่ฟุ่มเฟือย 2) ความเรียบง่ายในชีวิต: เด็กประถมมักใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย มีความต้องการที่น้อยและตรงไปตรงมา ไม่ค่อยได้รับอิทธิพลจากความต้องการทางวัตถุหรือแฟชั่น ทำให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การสนับสนุนจากครูและครอบครัว: ผู้ปกครองและครูในระดับประถมมักส่งเสริมให้เด็กใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงผ่านกิจกรรมเล็กๆ น้อยๆ เช่น การทำสวน การปลูกผัก การเก็บออม ฯลฯ ในขณะที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาอาจมีบทเรียนและวิชาการที่ซับซ้อนมากขึ้น ทำให้มีเวลาน้อยลงในการปฏิบัติจริง 4) แรงกดดันจากสังคมและการเปรียบเทียบในระดับมัธยม: เมื่อเข้าสู่ระดับมัธยม นักเรียนอาจรู้สึกถึงแรงกดดันจากสังคมและการเปรียบเทียบกับเพื่อนๆ เช่น ในเรื่องของอุปกรณ์ไอที เสื้อผ้า และอื่น ๆ ทำให้การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอาจถูกละเลยไปบ้าง การปลูกฝังแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ระดับประถมจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าของการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และยังสอดคล้องกับอัจฉราภรณ์ หงส์สุพรรณ และภัครดา ฉายอรุณ (2560) ศึกษาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า 1) ระดับความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อยู่ในระดับมาก 2) ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) โดยภาพรวมผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ระดับการศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา-เศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยระดับการศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) ความรู้เรื่องแนวคิดและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 5) ความรู้เรื่องแนวคิดและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 : ทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ทักษะความฉลาดทางดิจิทัลในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนำปรัชญา-เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ยกเว้น ด้านทักษะการรักษาอัตลักษณ์ดิจิทัลที่ไม่มีความสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรุฬรัตน์ สีหลิ่ง ภรภัทร เฮงอุดมทรัพย์ และดวงใจ วัฒนสินธ์ (2566) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวว่าปัจจุบันสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมดิจิทัลอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 การมีความฉลาดทางดิจิทัลจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความฉลาดทางดิจิทัลและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความฉลาดทางดิจิทัล ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำนวน 166 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลความฉลาดทางดิจิทัล เมตาคอกนิชัน การกล้าแสดงออก การสนับสนุนจากครอบครัว และการสนับสนุนจากครู ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85, 0.82, 0.92, 0.80 และ 0.83 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความฉลาด

ทางดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 206.75, *SD* = 34.95) จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า เมตาคอกนิชันและการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความฉลาดทางดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r = 0.654, p < .01 และ r = 0.669, p < .01) การสนับสนุนจากครูมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับความฉลาดทางดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r = 0.159, p < .05) จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าความฉลาดทางดิจิทัลมีความสำคัญที่จะช่วยให้เยาวชนสามารถดำเนินชีวิตในยุคดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย การส่งเสริมให้เยาวชนมีการกล้าแสดงออก มีเมตาคอกนิชัน และได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสมจากครูจะช่วยเพิ่มความฉลาดทางดิจิทัลของเยาวชนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนานักเรียน ให้นำความรู้จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ที่ผสมผสานองค์ความรู้ด้านดิจิทัลให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น
2. สำหรับการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการดำเนินชีวิต ควรจัดอบรมความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างอาชีพเสริมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียน รวมถึงมีการจัดทำโครงการเพื่อให้เกิดการสร้างงานขึ้นมาจริงๆ และมีวิจัยอีกครั้งเพื่อการติดตามผลที่ได้
3. ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการสอดแทรกหรือบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะที่ช่วยเพิ่มความฉลาดทางดิจิทัลดานตางๆ ในเนื้อหาวิชาที่สอน
4. ครูผู้สอนควรให้ความรู้และปลูกฝังนิสัยพอเพียงให้กับนักเรียน และการนำหลักเศษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีภูมิคุ้มกัน มีประสิทธิภาพ และมีความฉลาดทางดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะความฉลาดทางดิจิทัลกับพฤติกรรม การเป็นพลเมืองดิจิทัลของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร. *วารสารนิเทศศาสตรปริทัศน์, 25*(2), 232-243.

พัชนา สุวรรณแสน. (2567). ความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. *วารสารราชพฤกษ์, 22*(1), 112-128.

พีรวิชญ์ คำเจริญ, และวีรพงษ์ พลนิกรกิจ. (2561). เด็กกับการรู้เท่าทันดิจิทัล. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม, 6*(2), 22-31.

พระมหาสายัณห์ เปมสีโล, สำราญ ศรีคำมูล, และสนิท วงปล้อมหิรัญ. (2566). การศึกษาความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย. *วารสารรัฐศาสตร์ มหามกุฏราชวิทยาลัย, 3*(3), 71-90.

ภูสิทธ์ ภูคำชะโนด, บัณฑิต ผังนิรันดร์, และโกมล ไพศาล. (2562). บุพปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในครอบครัวของหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 11*(2), 1-15. https://doi.org/10.53848/irdssru.v11i2.233351

มูลนิธิชัยพัฒนา. (2559). *เศรษฐกิจพอเพียง.* https://www.chaipat.or.th/site_content/ item/3579-2010-10-08-05-24-39.html

ราชกิจจานุเบกษา. (30 เมษายน 2562). *พระราชบัญญัติ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562*. https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/056/T_0102.PDF

วาสนา เลิศมะเลา, เบญจวรรณ บุญโทแสง, และอภิรักษ์ บูรรุ่งโรจน์. (2566). ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์, 7*(1), 108-131.

วิรุฬรัตน์ สีหลิ่ง, ภรภัทร เฮงอุดมทรัพย์, และดวงใจ วัฒนสินธ์. (2566). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารการแพทย์และสาธารณสุขเขต 4, 13*(2), 39-52.

สรานน์ อินทนนท์. (2563). *ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ Digital Intelligence).* (พิมพ์ครั้งที่ 3). บริษัท วอล์คออน คลาวน์.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *ประกาศสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ปีการศึกษา 2565*. https://webportal.bangkok.go.th/public/user_files_editor/66/2566/09/14092566.2.pdf

อัจฉราภรณ์ หงส์สุพรรณ, และภัครดา ฉายอรุณ. (2560). พฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. *วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย, 9*(2), 403-429.

Haleem, A., Javaid, M., Qadri, M. A., & Suman, R. (2022). Understanding the role of digital technologies in education: A review, Sustainable Operations and Computers. *Keai Chainess Report Global Impact, 2022*(3), 275-285. https://doi.org/10.1016/j.susoc.2022.05.004

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities . Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607 – 610.

Li, J., Ju, S., Zhu, C., Yuan, Y., Fu, M., Kong, L. & Li, M. (2024). The development of a digital intelligence quotient scale: A new measuring instrument for primary school students in China. *Heliyon, 10*(16), 1-12. https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e36437